

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 р.

БОРИСТЕН

2024 рік

№ 09(394)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

БІБЛІОТЕКА - СТАЄМО З НАМИ РАЗОМ!

**Говорити про війну
потрібно ЩОДНЯ**

У Дніпрі провели благодійний показ
документального фільму «20 днів в Маріуполі»

“У всіх народів мова – це засіб спілкування, у нас це – фактор відчуження. Не інтелектуальне надбання століть, не код порозуміння, не першоелемент літератури, а з важкої руки Імперії ще й досі для багатьох – це ознака націоналізму, сепаратизму, причина конфліктів і моральних травм. Людина розмовляє рідною мовою, а на неї озирються...”

“Нації вмирають не від інфаркту, спочатку в них відбирають мову”

Ліна Костенко

«Бористен (Борисфен)» – незалежний і недержавний український науково-популярний щомісячник, який висвітлює наукові, культурні, соціальні, історичні події. Видавцем і засновником часопису є Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен“», голова правління письменник і видавець Фідель Сухоніс.
Видавець: Дніпровська міська громадська організація «Товариство шанувальників журналу „Бористен»

Серія КВ, реєстр. номер 16084-4556 ПР. Рік видання двадцять перший. Постановою президії ВАК України від 9 квітня 2008 року за № 1-05/4 журнал внесено до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватись основні результати дисертаційних робіт з історії, філології, політичних наук, мистецтва та культурології.

Редакція не завжди поділяє думку авторів і не несе відповідальності за недостовірність опублікованих даних. Редакція не несе відповідальності перед авторами і/або третіми особами і організаціями за можливу шкоду, нанесену публікацією статті. Редакція має право скоротити матеріал без згоди автора. Редакція сплачує гонорари тільки за матеріали, які замовлені авторами.

Представництва редакції:

У США: Promethean's Retort P.O.Box 35
Lyndhurst, N.J. 07071-0035 USA

З релігійних справ у США та Канаді: Mr. V.
Babanskyj, 74 Oakrige, Watchung, N.J.
07069, USA;

У Ізраїлі: Svitlana Glaz, Arie Rubin, 18VI, Lod,
Israel

У Польщі: Juri Hawryluk, skr. poczt. 55, 17 –
100 Bielsk Podlaski, Polska

Адреса журналу «Бористен»: Адреса редакції
а/с № 791, 49008 м. Дніпро, Україна
Телефон: (050) 340 - 28 - 27
e-mail: fidelsukhonis@gmail.com

Електронні версії журналу borysten.com.ua

Долучайтесь до нас у соцмережі
[facebook.com/borysteninfo](https://www.facebook.com/borysteninfo)

Верстка\дизайн
журналу *“CatArt”*
Видавець
Видавничо-поліграфічний
центр
вул. Воскресенська, 11
49000 місто Дніпро
Україна

Папір офсетний.
Друк цифровий
Щомісячник,
наклад:
1500 примірників

“Адреси доброти”

ВЕЛЬМИДОСТОЙНІ ДОБРОЧИНЦІ!

В УКРАЇНІ ЛЮТУЄ ВІЙНА І НАВІТЬ СКЛАДНО ОПИСАТИ ЩО МИ НИНІ ПЕРЕЖИВАЄМО. ВІЙНА ПРИНОСИТЬ ЗА СОБОЮ КРОВ, РОЗРУХУ І БІЛЬ ВІД ВТРАТ.

Йде країною, залишаючи по собі страшні сліди, болісні і незворотні. Ми відбудуємо дороги, будинки, театри, лікарні і пам'ятники. Але ми не зможемо оживити тих, кого вбила ця війна. І в часи війни нам потрібно вшанувати загиблих, оплакати їх і зберегти у своєму серці. Бо наше горювання за втраченими - сила, що зцілює, прояв любові до них. А найголовніше нам потрібно допомагати ЗСУ, нашим захисникам. **Доземний уклін Товариству української мови в США (Venice, FL.,)** за чергову пожертву заради захисту України. Ми щиро вдячні Вам за цікавість історичною Батьківщиною.

Правдиво бажаємо Вам усіляких гараздів та гарного
Влас. інформ.

----- Зміст -----

Стор.1 Адреси доброти
Стор.2 - 5 “Ви тут у Дніпрі навіть не уявляєте, що таке війна і вибухи”, - герої документального фільму “20 днів в Маріуполі”

Стор.6- 8 Віктор Сиченко: «Сенс життя для мене - у діяльності на благо Вкраїни, любові до родини та роботі»

Стор.9 Колонка редактора
Стор. 10-14 Людмила Циганова: «На

війні потрібно максимально ефективно використовувати людські навички, незважаючи на належність до статі»
Стор.15-16 Музей чашки та старовинних речей
Стор.17 “ХМАРИНКОВІ МРІЇ” СОФІЙКИ ЧАБАН
Стор.18-19 Владика Василій Лостен -

Вічна Йому Пам'ять!
Стор.20-26 Наша Церква

Долучайтесь до нас у соцмережі
facebook.com/borysteninfo

Ще більше цікавої та актуальної інформації на нашому сайті
borysten.com.ua

«Цікаво»

“Ви тут у Дніпрі навіть не уявляєте, що таке війна і вибухи”, – герої документального фільму “20 днів в Маріуполі”

Благодійний показ фільму “20 днів у Маріуполі” відбувся у Дніпрі, передає “Наше Місто”. Організаторами виступили проект “Історії Війни” та журнал “Бористен”.

Унікальність перегляду в тому, що в залі були безпосередньо ті, хто є у фільмі. Люди, які жили в жахитті війни більше, ніж двадцять днів.

Євген Тузов – волонтер, колишній тренер з вільної боротьби та змішаних єдиноборств. Комендант найбільшого укриття в Маріуполі під час початку вторгнення. Коли у стрічці ми бачимо комплекс “Terra Sport”, де ховаються і живуть люди, саме його комендантом був Євген.

“Я не хочу образити чиїсь емоції, але тут у Дніпрі ви не відчували війну. І, дай Бог, не відчуєте. Ті вибухи, що іноді лунають тут – це ніщо, в порівнянні з тим, що було в Маріуполі. Коли дорослі і діти ховались, а по ним застосовували усі можливі види озброєнь, окрім, хіба що, ядерного. Моя думка – цей фільм потрібно показувати у Верховній Раді. Примусово. Тоді в Маріуполі на моїх очах дві банки дитячого харчування обміняли на ВАЗ. Дід так рятував життя онука. Чоловіки ходили до найближчих аптек, аби взяти їжі дітям, які були у тому сховищі, та медикаменти. Я можу зрозуміти тих чоловіків, які “відкривали” аптеки. Ми навіть писали на листочках, що саме взяли, і вказували номер телефону, аби потім за усе заплатити. Дитина стоїть голодна. Як бути в цій ситуації?”, – згадує волонтер. Міккі – теж героїня. Тоді Євген разом з літньою матір’ю та Міккі майже місяць прожили в одному з укриттів, де люди топили сніг, аби отримати воду, набирали дощову воду з калюж. 16 березня вони змогли вибратися неушкодженими з Маріуполя та оселилися у Дніпрі.

«Всі знають пса Патрона, але у нас є теж своя героїня. Міккі попереджала про обстріли, і завдяки їй вдалося врятуватися багатьом людям, які тоді ховалися від бомбардувань і обстрілів в укритті спортивного клубу у Центральному районі Маріуполя. 29 лютого Міккі народила 5 цуценят, всі хлопчики!» – сміється Євген.

Міккі дуже контактна та лагідна, їй подобається увага, вона дозволяє себе брати на руки, позує та просто посміхається в кадр. Саме її особлива поведінка допомагає розпізнати початок авіанальоту.

Ще один герой стрічки та зустрічі – Валентин Косенко. Поліцейський, який ніс службу в Маріуполі. Саме його ми бачимо на світлині Євгенія Малолетки, яка отримала Пулітцерівську Премію

Це фото Євгена Малолетки вагітної жінки, яка була поранена в результаті російського обстрілу полового відділення у Маріуполі, стало одним з найбільш відомих фото облоги міста та війни в цілому

“Тоді весь Маруполь був як 118 будинок у вас у Дніпрі, на Перемозі. Так, ми не знаємо коли закінчиться війна. Але хоча б тут, кожен – працівник ДСНС, поліції і будь-яких інших структур повинен робити все від себе залежне”, – каже Валентин. Показ фільму став не лише можливістю переглянути документальну стрічку про жахіття війни, але й зустрітися з людьми, що пережили ці події та поділилися своїм досвідом. Показ приурочений справжньому Дню заснування міста – 29 вересня.

Віра Попруга – професійна шашистка та пауерліфтерка. За 10 років у шахах дівчина тричі ставала чемпіонкою світу й багаторазовою чемпіонкою України на молодіжному рівні. У дорослому спорті – призеркою Кубка України у командному та особистому заліках, а також чемпіонкою Дніпропетровщини як серед чоловіків, так і серед жінок. Також на рахунок спортсменки два “срібла” юніорського чемпіонату Європи з класичного жиму штанги лежачи. Дівчина дивилась стрічку вперше, декілька разів зі сльозами. Після не стрималась, аби обійняти потмі героїв. Загалом, дивитись цей фільм без сліз неможливо. Особливо коли на екрані плачуть та гинуть діти. Діти, які насправді це все бачили і переживали. Діти, багато з яких більше ніколи не побачать сонце, море, не підуть в школу та не обіймуть свою маму.

*P.S. Страшні історії іноді стають початком чогось прекрасного. Якби не фільм “20 днів в Маріуполі” Я б не знала Валіка і Женю. Якби не війна, я б не знала цих чудових людей. І Міккі
Сьогодні вкотре в Дніпрі вже ми показували цей фільм. Хто дивився вперше-плакав. Я втретє. Теж плакала. “Вам повинно бути боляче при перегляді”, - каже Мстислав Чернов в фільмі. Але це одна сота. Того, що бачили ці люди. БО ВОНИ ЖИЛИ В ЦЬОМУ ФІЛЬМІ. Я не знаю, чи є Бог. Але якщо є - де ж він?...*

Дарина Сухоніс, фото Валерій Кравченко

«Наші інтерв'ю»

Готуючи нижче вміщену публікацію до друку я вирішив децю доповнити її власними сугестіями. Віктора Сиченка знаю довші роки. Перетинався з ним не раз як журналіст-телевізійник, а був період більш тісної співпраці. Це коли серед видавців фахового щомісячника «Бористен» значилося за тодішньою назвою Управління освіти Дніпропетровської обласної державної адміністрації. Очолював його тоді зовсім молодий, як за українськими бюрократичними мірками, Віктор Сиченко.

Але не лише це було незвичним та нестандартним. Комуністи ніяк не хотіли залишати владні важелі в розхристаній у складних 90-х роках Україні. Багатопартійність лише починала ставити реальністю. З'явилися і перші керівники, які не належали до «ленінської вярди». Серед них рухівський активіст Віктор Сиченко. Пригадую як було незвично бачити під час приїзду, наприклад, незабутнього В'ячеслава Чорновола серед його оточення і регіональне начальство. А саме молодого куратора обласної освіти Віктора Сиченка.

Зараз коли триває страшна війна варто згадати про тих, хто попри системні спротиви російської шовіністичної машини, закладав підвалини сьогодиньшого українського спротиву. Серед таких, безперечно, був і наш ювіляр. Многая літа!

Фідель Сухоніс, шеф-редактор

ВІКТОР СИЧЕНКО: «СЕНС ЖИТТЯ ДЛЯ МЕНЕ – У ДІЯЛЬНОСТІ НА БЛАГО УКРАЇНИ, ЛЮБОВІ ДО РОДИНИ ТА РОБОТІ»

У 2024 році заслужений працівник України, доктор наук з державного управління, професор, ректор Дніпровської академії неперервної освіти Віктор Володимирович Сиченко святкує свій перший значний ювілей.

Ювілярам завжди було притаманне бажання не лише підбиття своїх досягнень, але й розробка нових стратегій розвитку, пошук нових шляхів у науці й розвитку.

Отже, звернулись до Віктора Володимировича з проханням поділитись своїми думками стосовно подальшого розвитку закладу, який Ви очолюєте, активізації діяльності його колективу в науковій та викладацькій сферах. І особистих планах, звичайно.

– Вікторе Володимировичу, наприкінці 2017 року Дніпропетровською обласною радою створено Комунальний заклад вищої освіти «Дніпровська академія вищої освіти», яка продовжила традиції ДООППО з підвищення кваліфікації педагогічних працівників, їх перепідготовки, забезпечення спеціалізації, стажування. А які Ви визначили для себе пріоритетні функції Академії?

– Пріоритетними функціями академії є навчально-методична, наукова, інформаційно-навчальна, розвивально-прогностична, координаційна, організаційна, моніторингово-діагностична, експертно-оцінювальна, видавнича, маркетингова, а також вивчення та поширення педагогічного досвіду й розвиток педагогічної майстерності.

– Уже кілька років поспіль Академія здійснює набір на навчання для здобуття нових освітніх ступенів, як от бакалавра, магістра та для здобуття науково-освітнього ступеня «доктор філософії». Чи продовжується набір зараз?

– Можливо, хтось навіть буде здивований, але маємо багато бажаючих отримати вищу освіту або підвищити освітній рівень попри військову агресію. Станом

на 20 червня абітурієнти подали понад 900 заяв при фактичному обсязі прийому 605 місць.

Можливо комусь здається, що це невелика цифра, але пам'ятаймо, що Академія лише кілька років тому отримала можливість підготовки здобувачів вищої освіти!

На теперішній час ми здійснюємо підготовку фахівців зі спеціальностей: «Дошкільна освіта», «Початкова освіта», «Психологія», «Загальна педагогіка», «Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка», «Освітній менеджмент», «Публічне управління та адміністрування»...

– Керівник закладу завжди є, так би мовити, «двигуном» процесу. Але без допомоги команди значних результатів досягти важко. Судячи з успіхів Академії (про них ми поговоримо окремо) Ви таки маєте, на кого спиратися?

– Звичайно. Зі мною працює потужна команда фахівців, педагогів, професіоналів своєї справи. Це і перший проректор Людмила Шапран, яка має понад 40-річний досвід науково-педагогічної роботи, і проректор Марина Ватковська, яка системно та наполегливо

працює над підвищенням змістовної складової курсів підвищення кваліфікації, створенням сучасного освітнього середовища і активізацією педагогічної роботи. Це й проректор, професор Володимир Березинський, який є професійним комунікатором нашого педагогічного середовища зв'язків Академії неперервної освіти з іншими закладами та організаціями.

Варто назвати й наших провідних вчених-освітян, які мають авторитет серед і здобувачів освіти – це професори Наталія Шевченко, Ольга Висоцька, Вікторія Піщанська, Михайло Романенко, Катерина Романенко, доценти Вадим Кірман, В'ячеслав Шинкаренко, Лариса Лаврова, Іван Безена, Оксана Бутурліна, Тетяна Мотуз, Руслана Миронова, Олена Ковальчук... Чесно кажучи, тут можна перелічити весь колектив Академії без винятку, кожного методиста та фахівця.

З гордістю зазначу, що на теперішній час в Академії викладає 11 докторів наук (з них 10 мають вчене звання професора), 69 кандидатів (з них – 38 із вченим званням доцента).

Цифри, як бачимо, чималенькі. Молоді науковці сьогодні працюють над новими і перспективними дослідженнями та розробками, що ввійдуть до їх дисертаційних робіт. І темпи ми не скорочуємо. Підкреслю, що працюємо не на кількість, а й на якість.

- Тобто, колектив працює на результати, які оцінені на рівні освітньої галузі України? Щороку Академія демонструє досягнення на міжнародних виставках «Інноватика в сучасній освіті» та «Сучасні заклади освіти». Як високо оцінюється робота освітян ДАНО?

– Так, це найпрестижніші виставки, на яких ми представляємо свої найновіші наукові та методичні розробки. Протягом лише останніх трьох років ДАНО за результатами рейтингового конкурсу тричі удостоєна Гран-Прі лідера «Післядипломна освіта України». Академія здобула золоті медалі у номінаціях «Інновації в національно-патріотичному вихованні здобувачів освіти», «Траєкторія розвитку фахової компетентності педагога як змістовний інструмент безперервного навчання впродовж життя», «Застосування інноваційних технологій навчання для розвитку цифрової компетентності учасників освітнього процесу», «Виховні константи утвердження української національної та громадянської ідентичності».

Також колективу закладу присвоєно Почесне звання «Лідер інновацій в освіті» й вручена відповідні нагорода й диплом.

І я перелічив лише маленьку частку тих відзнак і нагород – розказав лише про найвидатніші.

– Час лине дуже швидко. Науковці, науково-педагогічні працівники, які ведуть курси, читають лекції, мають постійно бути «в тонусі», тобто і самі бути в курсі інновацій, різноманітних методик, які застосовують їхні колеги з інших вишів – і в Україні, і за кордоном. Отже, вони й самі мають постійно навчатися?

– Так, і вони дійсно навчаються. Беруть участь у тренінгах, конференціях, курсах... І не лише тих, що проводяться на території України. Фахівці Академії спілкуються й навчаються у колег із Болгарії, Польщі, Греції, Італії, Франції, США. І, повірте, показують не абиякі високі результати.

– Чи співпрацює ДАНО з іншими закладами освіти, установами, організаціями, зокрема й за кордонними?

– Атож. Маємо понад 40 підписаних угод із зарубіжними партнерами і понад 400 – із закладами, організаціями й установами по Україні.

І ми не припиняємо ту співпрацю й зараз. Буквально на початку вторгнення ми отримали з Угорщини двотомник україномовної літературно-інклюзивної збірки «Апостоли свободи». Книги вийшли друком для читачів із порушеннями зору – шрифтом Брайля. До них увійшли поезії видатних національних поетів України та Угорщини – Тараса Шевченка і Шандора Петефі.

Другий спільний із Угорщиною проект – це видання шрифтом Брайля повісті для школярів «Три сходинки Голодомору». Книга була презентована в листопаді 2023 року, до 90-х роковин Голодомору.

Наша Академія здійснювала фаховий супровід. Вказана збірка побачила світ у межах міжнародного проекту «Feel Europe українською», авторкою якого є пані Уляна

Княгиницька. Книги видані за сприяння Товариства української культури в Угорщині, Столичного самоврядування українців Угорщини, Самоврядування українців Ерду та Товариства «Нова Хвиля».

Всі видання передані для користування одному зі спеціальних закладів освіти Дніпропетровщини для застосування в освітньому процесі молоді та сприяння їхньої адаптації в національне суспільне середовище.

– 16 липня 2019 року набрав чинності Закон

України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Норми цього Закону впроваджуються поступово. 16 липня 2022 року почався новий етап. Що заплановано або й зроблено в цьому плані в Академії?

– Ставлення до мовного питання завжди було пріоритетним для нас.

Буквально місяць тому я підписав наказ «Про контроль за виконанням вимог норм Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Дніпровською академією неперервної освіти створено і забезпечено діяльність комунальних курсів з вивчення державної мови громадянами України та всіма бажаними за темою «Українська мова: від вимови до розмови». Відеозаписи уроків, матеріалів, ігор тощо розміщуються у відкритому доступі, режим доступу за покликанням: <http://surl.li/cizaa> та на вебсайті Академії.

Підготовлено методичний посібник «Січеславщина: на варті слова» (з нагоди 90-річчя Дніпропетровської області), який отримав гриф вченої ради Академії, призначений для вчителів-філологів. Збірник містить 90 текстів навчальних диктантів з української мови зі спадщини письменників нашого краю. Фахівці Академії працюють над створенням нових інноваційних засобів і методик стосовно поглиблення знань рідної мови.

– Успіху колективу в цій роботі. А щоб ви побажали своїм колегам? Усім, без винятку. Курсантам? Здобувачам вищої освіти ДАНО?

– Усім нам я хочу побажати Перемоги. Миру. Щоб не гинула окраса нашої нації – молоді хлопці й дівчата, літні люди, діти. Щоб не плакали матері, не сумували батьки. Скорішої відбудови знищеного. Підйому промисловості. Розквіту науки. І величезного особистого щастя.

Це ж стосується і кожного працівника Академії. Сподіваюсь, що наш дружній колектив подолає нову ступінь розвитку, вкладе неабияку частку у відродження країни, впевнено вийде на міжнародний рівень і в підготовці фахівців, і завдяки науковим відкриттям та знахідкам. Бо наша рідна Україна – понад усе!

– Дякую за щирі відповіді. Успіху Вам у досягненні мети.

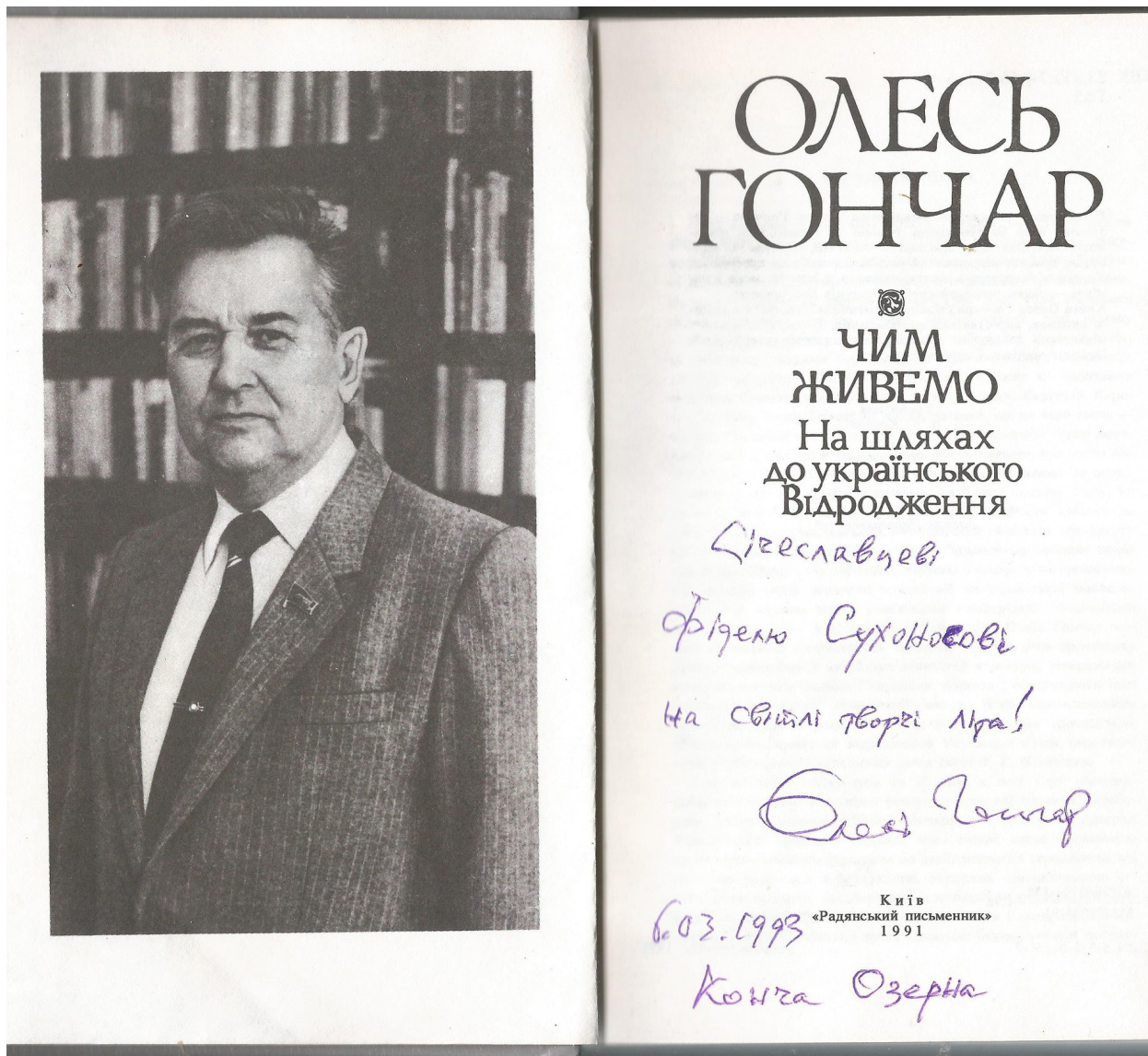
*Розмовляла Еліна Заржицька,
член Національної спілки письменників
України, Національної спілки журналістів
України*

"Колонка редактора"

Про Класика

Що відрізняє справжнього генія від пересічної особи? Напевно, далекоглядність та затерезливість інших від помилок. Минуло більше тридцяти років, як у моєму особистому архіві з'явилася ця книга за підписом незабутнього Олеся Терентійовича Гончара. Але й нині знаходжу у ній рядки до болю актуальні та значущі. Як ось такі:

"...Ми усвідомлюємо всю складність праці письменника у цей грізний ядерний вік. В боротьбі за життя творчий геній людський не повинен зазнати поразки". Однозначно бюрократи з ООН та МАГАТЕ не читали нашого класика...

Фідель Сухоніс, шеф-редактор Всеукраїнського щомісячника "Бористен"

У видавництві Всеукраїнського щомісячника «Бористен» за фінансової підтримки Фундації «Прометеїв отвіт» (США), готується до друку художньо-публіцистичний збірник «Берегині України», який розповідає про сильних духом і світлих душею захисниць нашої Вітчизни. Сьогодні, через навалу людожерів з московії, лише у лавах ЗСУ служить близько 62 000 жінок. А ще у складі поліції, з'єднаннях МНС, рятувальних та пожежних службах, різноманітних силових структурах. Осіваний поетичний образ української жінки – берегині нині суворя реальність. Майбутнє видання покликане бути одним із численних чинників героїзації наших захисниць, стати яскравою ілюстрацією справді всенародної боротьби українців із споконвічним ворогом. Збірник передбачає різноманітність літературних і журналістських жанрів. Сюди увійдуть документальні оповідання, нариси, есеї, інтерв'ю, вірші, спогади тощо. Упорядник книги – шеф-редактор Всеукраїнського щомісячника «Бористен» Фідель Сухоніс. Позаяк серед авторів як досвідчені письменники й журналісти, так і початківці.

Вміщуємо один вже із готових дописів для згаданої збірки. Інтерв'ю упорядника видання, яке він взяв у однієї з українських героїнь, дніпрянки Людмили Циганової.

Людмила Циганова: «На війні потрібно максимально ефективно використовувати людські навички, незважаючи на приналежність до статі»

Сухоніс: Шановна пані Людмилу, незважаючи на те, що ми опосередковано знайомі не один рік, я дуже про Вас мало знаю. Відомо, що Ваше коріння із заходу нашої країни, що за фахом Ви, здається, хімік, мати двох дітей, один із яких суворий на вигляд і потужний Влад, який став на захист України під час повномасштабного вторгнення Моксея, що Ваше особисте життя так само зазнало випробувань через рашистську навалу, що тендітна, з великими виразними очима жінка, більше схожа на артистку, аніж на войовничу амазонку. Отож, про що можна, а про що не випадає поділитися, будь ласка, зі мною і читачами...

Циганова: Народилася я в студентській сім'ї майбутніх педагога та лікаря. В силу правил та законів часу радянщини довелося побувати майже у всіх куточках України, а побачила світ у маленькому містечку Ніжин (хто ж не чув про смачнющі ніжинські огірочки?) на Чернігівщині. Здобула дві освіти в галузі хімії високовуглецевих матеріалів та працювала на всім відомому своєю величиною та потужністю заводі "ПМЗ імені О.М.Макарова з виробництва ракетноносіїв. Я трудилася «інженером-технологом» за спеціалізацією паливо (такі відомі проекти, як "Морський старт", "Зеніт", "Зеніт-38І" для мене відомі не зі статей). Війна для мене почалась в 2014, але з 2024 року перейшла в найважчий період мого особистого життя (в мене "незабутня" дата народження- 24.02, занадто гірка..). З перших днів навали оркоподібних хробаків серцю було неспокійно, а розум вимагав дієвих рішень. Як бойову одиницю в місцевому

воєнкоматі мене не сприймали - освіта не відповідна, відсутність досвіду в бойових діях, вік та стать теж не підходять). Намагалася долучитися всіма відомими та доступними мені способами - плетіння сіток, збирання та доставка продуктових наборів нашим хлопчикам на передніх лініях. При цьому не полишала думку самій долучитися до лав захисників (в воєнкоматі моє обличчя вже стало знайомим на цей час)). Точкою мого накалу, нетерпіння та праведного гніву, основою правильності мого вибору, а ще повного жаху та розбитості мого серця та душі сало 6-е жовтня 2022 року - в цей день Всесвіт зупинив для мене свій безкінечний рух!!! В цей день мій Син, мій Герой, моя Надія, мій Владислав підірвалися зі своїм побратимом на протитанковій міні при звільненні Херсонщини! З цього дня на душі нуль емоцій - повний, всепоглинаючий чорний вакуум. Перший погляд "очі в очі" своїй дитині в київській Феофанії повернули мене до життя, надали ще більше злості, жаги до помсти та болі (яка до сих пір мене спалює до остатку) за наше молоде покоління, за нестворені сім'ї та ненароджених діток - за майбутнє нашої нації, Нації Українців. Для мене це і є головною мотивацією - замінити собою хоча б одне молоде життя! Тому 24.02.23 мені не змогли відмовити в ТЦК - це ж все таки мій день народження))), і з 8-го березня я офіційно в лавах захисників (дати "заворожують")). Попри моє бажання і бачення бути медичним працівником, я попала в навчальний центр для майбутніх зв'язківців - напевно так розпорядилася по-хитрому моя доля (і про цей важливий відрізок мого життя трішки нижче по тексту). Через два місяці усердного навчання, як і в класах, так і на полігоні доля закидує мене до славетної морської піхоти. З часом, уже пройшовши службу на наших землях Донбасу отримала звання молодшого сержанта, командира відділення та начальника радіорелейної станції. Але, доля внесла свої корективи в моє особисте життя (про яке вже не згадувалося, та і побажання зовсім не з цієї області))). В моєму житті з'явилась людина, якій я безмежно вдячна за підтримку, повагу, розуміння! А основним є спільність напрямків наших думок, наше непереборне бажання Перемоги! Мій вибір - це старший бойовий медик роти, який пройшов Кринки і перед його очима пронеслися жахіття цієї праведної боротьби зі злом - але нагородою є ЖИТТЯ, які він спас!!! Особисто бачила змокрілі очі молодих хлопчаків, що кидалися в обійми зі словами вдячності! Але тут знову "включається сакральність моїх дат" - 23 травня 2023 року ми одружуємося (день морської піхоти), тихо, без святкового шампанського, в куплених мною парних вишиванках в тактичного стилі. Напевно на цьому оповідь моя б закінчилась...

Але, на мій превеликий жаль та розчарування командування не сприйняло нашого поступку і вирішили розділити та порозкидати по різних підрозділах (така вже політика командування нашої бригади). Ми не полишаємо надії бути разом, проходити службу в одному підрозділі - на даному етапі часу нас хочуть бачити в своєму штаті не одна бригада, тому історія кохання на війні не закінчилась!

Сухоніс: Загальний стереотип полягає у тому, що жінка і війна - це несумісна справа. Мовляв,, вона покликана дарувати життя, а не відбирати його. Як на мене, земна цивілізація б мала сьогодні взагалі відкинути війну на загал. Але що поробиш, коли ще є на планеті дикуни з московії. Однак, я дещо про інше. Про те, що під поняттям мужність прийнято розуміти чоловічу силу, витривалість, наполегливість та завзяття. Позаяк ті якості, котрі так потрібні для воїна. Натомість під рисами жіночості ми уявляємо привабливу зовнішність, певну манірність, відсутність агресивності, схильність до компромісу.

Однак, як мені здається, якраз жінка має чимало характерних рис для справжнього бійця. Я десь читав, що той бій, який має породілля під час пологів, просто не витримав би чоловічий організм. Позаяк у щоденному житті саме жінка може демонструвати витримку, наполегливість, системність у досягненні мети. Ваш коментар...

Циганова: Жахливі реалії воєнного часу серед розвинутого, цивілізованого світу, який прийняв роль глядача в театрі жаху (або тільки здається, що він такий, позаяк допускає існування цілої «держави недолюдей») вимагає від жінки повної мобілізації, завжди бути готовою стати на захист своєї родини, дітей. На мою думку (можливо суб'єктивну) жінка, з точки зору її фізичних та психологічних особливостей може виконувати цілий ряд завдань, різних по своїй задачності та більш схильна до сприйняття нової інформації, життя в незвичних для неї умовах. Нажаль, на даний момент часу жінка є недооціненою. Але в цей же час може бути цілковитою та повноцінною ефективною бойовою одиницею для завдань, що не вимагають надто великих фізичних зусиль. Можемо тут не згадувати посаду кулеметника - це маленький жарт (але в нашій армії зустрічаються і жінки-титани).

Сухоніс: Готуючи до друку цей збірник я знайшов в Інтернеті цифру 62 000. Саме стільки жінок нині у лавах ЗСУ. Жінки-солдати,

медсестри, зв'язкові, розвідниці — їхні внески у Перемогу неоціненні. Численні свідчення про жінок на війні розповідають нам про те, як вони не лише демонстрували фізичну міць, а й виявляли емоційну стійкість у найскладніших обставинах. Вони ризикували власним життям, залишаючись вірними своїм принципам та ідеалам.. Жінки на війні також символізують силу духу та нескореність людської волі. їхня здатність до самопожертви і відданості своїй країні надихає нас до нових висот і залишає невимірні сліди в історії..

Коли приходить війна, то немає значення хто ти. Ти можеш бути жінкою, чоловіком або дитиною. Війна не щадить нікого, тому до неї причетний весь народ, а також люди різного віку.

Жінка на війні відіграє не менш важливу роль, ніж чоловік. Вона може бути не тільки медичною сестрою або лікарем. На її плечі лягають ширші обов'язки. Історія розповідає нам про жінок - снайперів, про жінок - розвідників, про жінок, які служать у кавалерії. Жінці, звичайно, на війні важче. Їй доводиться мерзнути в окопах, вивчати розташування противника і обстрілювати рухомі танки. Отже, роль жінок на війні є надзвичайно важливою і повинна завжди визнаватися та вшановуватися як символ сили та незламності людського духу.

І все ж таки, на Вашу думку, на якій ділянці, так би мовити, загального фронту жінка може бути найбільш ефективною?

Циганова: Відповідь на це питання заставляє задуматися, навіть хвилюватися і можливо мені б хотілося дати відповідь, що головним завданням жінки бути берегинею своєї спадщини, захисницею свого потомства - а значить збереження здорової (як ментально, так і фізично) майбутньої генерації нашої Нації... Війна надиктовує свої жахливі та смертності правила - мобілізуватися має вся країна, відкидаючи всіма прийняті дещо міфічні соціокультурні та психосоціальні правила гендерної (які є поміхою для досягнення основної цілі - Перемоги). На війні потрібно максимально ефективно використовувати людські навички, незважаючи на приналежність до статі. Напевно, жінці трохи незвично, та десь фізично буде важче мобілізуватися до виконання особливо специфічних завдань, але наполегливість українського жіноцтва не має меж і я в це вірю без вагань.

Сухоніс: Дещо про витoki Вашої ідейності та морального загартування. Страшне лихо, яке

прийшло в Україну, загально поставило точку в багаторічних, гнилих, інакше не можу назвати сентенціях про братні народу, про історичну спорідненість українців та москвитів, про спільне коріння й такі подібні «гебські» перекручування і вигадки, на які так багаті нелюди з півночі.

Довгі роки, ще за часів советського союзу, Галичина залишалася в Україні одним із небагатьох регіонів, де більшість населення відкидала цю мерзотну пропаганду нашого споконвічного ворога. Я не раз чув від Ваших земляків, що це сталося завдяки тому, що ці землі не зазнали таких жорстоких переслідувань, які пережила решта України від москалів. Цікаво дізнатися про Ваші коментарі...

Циганова: Напевно історично, а частково завдяки географічному розташуванню нашої країни (надто ласий шматок з такими багатими землями), незалежно від границь, які тривалий час змінювалися під навалами загарбників (сюди можна віднести не тільки московитську орду, а згадати моменти з більш давнім історичним корінням) на нашій Землі вже сформувалась цілісна спільнота людей, які звикли оберігати свої цінності - а це мова, традиції, працьовитість, наша неповторна ментальність. Їх збереження, властиве для української народу, це питання виживання, як Нації. Натомість першочерговим завданням московитської держави - поневолення «братського сусіда», нав'язування «великої культури», знищення любих проявів цивілізації, які якимось чином не вміщуються в ними ж надумані збочені рамки братерства. В мені з дитинства це було вкладено ще в дитячу голівку бабусею, берегинею нашого роду і це зовсім без перебільшення! Я до сих пір захоплююсь українськими колоритними піснями та віршами (у бабусі була просто феноменальна пам'ять), оповідями та спогадами про минуле, які зливаються в цілісну поему. Більшість спогадів, стосовно радянських часів, викликають похмурі спогади про бабусин біль та гіркоту - велика частина моєї багаточисельної родини відчули на собі репресії, принизливі допити, і оце незрозуміле мені «розкулачення»

Сухоніс: Війна - це, найперше, важка, щоденна, смертельно небезпечна праця. Досвідчені й обпалені не одним роком боїв бійці, у один голос пояснювали мені, що Перемогу здобувають не завзяті відчайдухи, а працьовиті і наполегливі трударі. Мені це нагадує про наше українське хліборобське коріння. Виростити, виплекати врожай справа не з простих. Натомість лише перехід на сталі землеробство породив

справжній прогрес людської цивілізації.

А людожер-москаль і дотепер має психологію кровожерливого мисливця. Вполював дичину, є що їсти. Не поталанило - сиди голодним. Нині ці відмінності поміж нашими етносами, здається, вже давно минулися. Однак я назавжди запам'ятав, як на позиціях наших бійців бачив турботливо прибрані грядки з цибулею, томатами, іншою городиною. Щодня на цих людей чатувала смерть. А вони знаходили сили і насагу прополоти свій «фронтний» город....

Циганова: Це досить такий приємний і водночас зігріваючий душу спогад! Херсонщина (не буду більш точно вказувати географічно), селище вже майже повністю забуте світом та людьми, вічне торохкотіння генератора (цивілізація давно покинула цю місцевість, зовнішньо схожу на місячну поверхню з кратерами, мріяти про наявність води та електрики марно), поряд бігає цуцик ще з Донбасу - і ми саджаємо картоплю, цибульку, зелень та навіть насіння салату знайшлося (щось місцеве населення залишило нам в спадок, а дещо з харчів для ЗСУ). Признаюсь, згодом так приємно було куштувати свіженький салат, - смак неповторний. А от картопельку не спробували, не встигли на жаль... Не забуду і ялиночку серед херсонських дач, яку дбайливо посадила бабуся для своїх внучат, щоб всією родиною зустрічати новий рік... Мокша-сусід постарався, щоб ця родина вже ніколи не була разом!!! Ми кожен вечір поливали цю зелену красуньку (як диво серед випалених сонцем та війною херсонських степів) з надією на повернення життя до цього будиночку.

Сухоніс: І ще про нашу українську споконвічну душевність. Ви, напевно, можете розповісти не одну історію про опіку наших бійців над покинутими домашніми тваринами, про волонтерів, які, ризикуючи життям, вивозили із зони бойових дій різну свійську живність. Ви знаєте про війну не з екрану телевізора. А тому чому, на Вашу думку, такі прояви так важливі найперше для нас, для людей...

Циганова: Прояв доброти, піклування, поваги до братів наших менших у повсякденному житті викликає захоплення (це перша ознака людяності), а враховуючи бойові умови - люди, присвячуючи себе спасінню тварин, нехтуючи своїм життям та безпекою варті не просто поваги чи матеріального заохочення! В силу завдань, які потрібно було нам виконувати, великої уваги не могли приділити тваринам, на жаль... Але історія маленької собачки Панди варта уваги (і можливо гордості за себе)

Все та ж Херсонщина - маленьке худеньке створіння, тремтяче тільце на важкому ланцюгу, налякана вибухами та людьми... Ми їй дали ім'я Панда! З часом перетворилася в красуню (тушонку вже не їла, тільки свіжу гомілку- теж дякуючи поставкам ЗСУ). Не могли покинути цю ніжну душу, відвезли в Херсон на стерилізацію (дякую нашій дніпровській зооохисниці Новачок Євгенії за допомогу) і навіть знайшли люблячу родину - за її долю я спокійна. Це не все, в нашій родині тепер двоє пухнастих її членів, породи «херсонський бойовий»- синочок Панди веселун Серб та войовничий котопалик Кошмар (так безстрашно гасав по херсонських дорогах).

Сухоніс: Народжений і сформований у часи советського войовничого атеїзму я сьогодні можу вважати себе агностиком. Релігійна тема надзвичайно складна для глибокого усвідомлення. Однак, кажуть, на війні атеїстів не буває. Ваші думки з цього приводу.

- Циганова: Моя відповідь на це буде простою та однозначною - віра в мене є (у кожного в голові вже своя картинка вимальовується на рахунок в кого, чи у що вірити...) Засади моєї віри лежать в тому часі, коли маленькою з дитячим захватом вловлювала кожне слово бабусі - це були

слова пісні, вірша, чи молитви.

Сухоніс: У класній кімнаті СШ№ 46 , де навчався Ваш син Влад висить майстерно вишита ікона Божої матері. Автор роботи - захисниця України Людмила Циганова. Дізнавшись про Ваше рішення піти на фронт я зразу згадав про цю мистецьку працю. Нині ця вишивка набуває особливого значення для всіх, хто Вас знає. А Ваші сугестії з цього приводу...

Циганова: Ми згадували про віру, про сприйняття її через свою особистість, виховання, переконання бачення оточуючого світу та людей! Ця ікона, вибрана мною підсвідомо - прояв мене, як людини, як матері! Це моя основна роль в цьому житті, бути берегинею для своїх дітей.

Героїню розпитував Фідель Сухоніс. Фото з особистого архіву Людмили.

Музей чашки та старовинних речей

Початок шляху моєї колекції розпочинається у 2004 році . Звісно що я тоді і мріяти навіть не могла ні про який музей . Колекціонування мене захопило зненацька . Якось я придбала у сільському магазині чашку , вона була одненька , відрізнялась поміж інших . Забігаючи наперед скажу що тільки коли вже розставляла чашки у музею, мене наче струмом пробило , моя перша чашка була жовто блакитна.

Збиралась колекція якось не помітно, 10, 50, 100 штук. Вони розміщувались у мене на кухні . Замовила не величні полиці, потім вже чоловік сам мені їх робив . Коли колекція зросла у 500 я сама була дуже здивована як же у мене їх так багато , і вже розуміла що я трохи не вміщуюсь у цьому приміщенні , і захотілось їх кудись перенести . Наприклад зробити надбудову на гаражі , на кшталт приміщення де б я могла розмістити свою колекцію та куточок для займання рукоділлям. Адже я дуже люблю у вільний час щось майструвати . Пошити іграшку , пошити якісь декоративні речі , щось підшити відремонтувати , створити яке небудь панно з текстурної пасти і багато усіляких дрібниць . Але поки це була мрія і не більше того . Так як головною причиною не виконання планів та мрій це звісно що кошти . Зараз моя колекція налічує більше тисячі одиниць . І от якось у 2020 році , я була на одній зустрічі , і прийшла трохи раніше ,

мій знайомий зустрічався зі своїм знайомим вирішували якісь свої важливі питання , мене звісно заросили присісти , і представився як бізнесмен, а знайомий доповнив що він не лише бізнесмен а ще й людина яка іноді веде соціальні проєкти тобто соціальний фандрейзінг. І сам він колекціонер який колекціонує рідкісні вінілові платівки , ім'я його Роберт Фолі , проживає він в Канаді в Україні був у справах. Я не розуміла як людина яка рахує кожен зароблений цент , може іноді з легкістю витратити величезні кошти на ту чи іншу благодійну справу. І тоді він сказав мені таку фразу: « Живу тут і зараз , якщо немає поки що можливостей здійснення мрії , то хоч подивись у той бік». Я вам навіть передати не можу які мене тоді емоції переповнювали, що я познайомилась з такою людиною . Це до речі доволі літній чоловік , який особливо не привертає до себе увагу , знає декілька мов. Я звісно, що не змовчала про свою невеличку колекцію. А він несподівано захотів її побачити. Для мене моя колекція була вже як повсякденна справа , а для нього це було здивуванням. Пройшов деякий час, він іноді мені писав , питав як справи , а мені було так ніяково що така людина пам'ятає мене та ще й цікавиться моїм життям. І от якось він мені задає питання : « А далі що будеш робити? Чому б тобі не створити музей?».

Я була здивована , і ошелешена такою пропозицією це був вже 2021 рік . Він просто повірив в мене , хоча сама я в себе не вірила і навіть не уявляла як її можливо здійснити . Чесно кажучи я дуже боялась щось таке починати . Боялась засудження , не розуміння , та і взагалі потім казали ну навіщо тобі це треба . Але мене підтримав мій чоловік , і ось це було початком під назвою «Музей».

Коли ж на решті я наважилась прийшло 24 лютого 2022 рік 04:35 . І це було як і для усіх страшний день. Не розуміння що робити , страх , розпач , але я точно знала що я і чоловік ми нікуди не поїдемо , ми в себе в дома. Я звісно що нікого не засуджую хто виїхав з країни , я права на це не маю , і ніхто на це немає право , але наше рішення було таким . І я зрозуміла що моя країна надає мені сили , хоча її дуже покалічили , але не зламали . І от 2022 був час роздумів , чи потрібно мені такий проєкт втілювати , чи на часі , а що далі буде ...

У 2023 ми загальним рішення прийняли для себе , коли як не зараз , час іде потрібно чимось займатись , та навіть для того щоб не здуріти , ти не знаєш що буде завтра .

Роберт Фоллі став спонсором мого проєкту . Завдяки його коштам ми побудували музей , меблі , світло , охоронна система . Він вірив в мене (у той час коли я навіть сама у себе не вірила) А от сама колекція , це вже я збирала по крихітці . Чесно кажучи сама здивована , як неймовірно усе вийшло . Хочу наголосити на тому що жодної поганої людини не було у цій справі , усі хто задіяні були у цьому проєкті були щирі відкриті , порядні професіонали своєї справи. До останнього мені було ніяково що саме мені такий шанс випав , мабуть один на мільйон . Адже Роберт не тільки мені допоміг але і наших захисників не полишав , донатив донатив донатив.

31.01.2024 зареєструвала ГО «Музей чашки та старовинних речей», 21.04.2024 відбулось відкриття . Хвилювання емоції настільки мене охопили що я думала не впораюсь із собою , але підтримка друзів зробила свою справу . Зараз музей потрохи набирає обертів , люди починають цікавитись . Адже я пропоную не просто розповідь з історією про чашки . У музею окрім чашок є фото куточок з власною історією, куточок рукоділля зі старовинними рушниками та різним приладдям , поштовий куточок . Після знайомства з експонатами гостей очікує запашний чай зі смаколикami . До речі чай робить мій татусь , усе літо збирає,сушить , а ми вже потім маємо нагоду

його скоштувати. Невеличка вікторина , та майстер клас по написанню листів привітання із музею чашки .А потім ці листи поїдуть Укрпоштою до адресатів. Уявіть собі здивування отримувачів цих листівок.

Зараз я просто впевнена що усе зробила вірно . І хочу подякувати у першу чергу Роберту Фоллі за те що повірив в мене. Нажаль цієї людини вже немає , але як він і хотів залишився створений проєкт і частина його у збереженні історії старовинних речей. Завдячую будівельнику Койчеву Віктору , який розробив та побудував будиночок. Завдячую своєму братові Кузнецову Сергію за допомогу пошуку придбання матеріалів для будівництва , зварювальні роботи. Завдячую Камянович Сергію власнику меблевого бізнесу, він змайстрував меблі для музею. До речі він почесний волонтер який дуже багато допоміг людям , і навіть отримав орден «За гідність та патріотизм». Завдячую Головань Олександрю за проведення електромережі . Ткаченко Сергію за встановлення камер та сигналізації. І звісно своєму чоловікові Мальченко Володимирю за моральну та фізичну допомогу , адже без його підтримки я б точно не впоралась.

Наталія Мальченко (Січеславщина)

“ХМАРИНКОВІ МРІЇ” СОФІЙКИ ЧАБАН

17 вересня Дніпропетровська обласна бібліотека для дітей (ДОБД) розкрила гостинні двері учням 1, 2, 3 класів НВК «Катеринослав» та іншим гостям для зустрічі з юною поетесою Софією Чабан.

Софійку підтримувала її чудова родина – мати Аріна, батько, Воїн ЗСУ Станіслав та 10-ти місячний братик Всеслав.

Маленьку героїню заходу привітали директорка ДОБД Ольга Прокопович-Ткаченко, голова Дніпропетровської обласної організації НСПУ – шеф-редактор міжнародного часопису «Бористен» Фідель Сухоніс, письменник, член НСПУ Володимир Кільченський, письменниця Наталія Деркач.

Зокрема, Фідель Сухоніс зазначив: «За десятиріччя журналістської і літературної діяльності я був учасником і організатором сотні мистецьких імпрез. Але такої милої як сьогодні відбулася у Дніпропетровській обласній бібліотеці для дітей не пригадую. Вдячний колегам з Дніпропетровська обласна організація НСПУ, особливо модераторці заходу Олені Швець-Васиній, які такими імпрезами нагадують про 90-й ювілей нашої організації».

Мати Софії – Аріна Чабан – розповіла про перші кроки доньки на поетичній стежині та про музичні заняття Софійки в Дніпровській музичній школі №3 «АртДебют».

Юна авторка книги «Хмаринкові мрії» – збірника віршів, що чергуються з власними малюнками, – зачитала декілька творів і заспівала власну пісню на вірш «Вибухові хвилі». Присутнім особливо сподобався вірш Софії Чабан «До бою!»:

Модератор заходу Олена Швець-Васіна прочитала власний вірш «Мадригал Воїнам Світла» і заспівала пісню «Добрий дощик» (музика О. Ш-В.) на вірші незабутнього Володимира Вакуленка, страченого на Харківщині в 2022 р.

Наскільки наші діти розумні і талановиті, свідчить один з моментів заходу. Один із присутніх – школярик Сергійко – запитав Софійку:

– Як написати вірш, щоб він став популярним?

– Головне, щоби вірш був щирим, написаним від душі! – відповіла юна поетеса.

Тепла, душевна зустріч закінчилася загальною фотосесією та подарунками для Софійки – книг і смаколиків, а від неї директорка ДОБД та інші учасники заходу отримали її першу ластівку – книгу віршів «Хмаринкові мрії».

«Вкладайте у вашу дитинку кохання, тоді буде більш на добро сподівання!» – повторювали учні НВК «Катеринослав» рядки з вірша Софії Чабан «Сила любові», покидаючи привітний зал бібліотеки.

ВЛАДИКА ВАСИЛІЙ ЛОСТЕН - ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Замість передмови.

Невтомна інтернет-пошта принесла черговий допис від нашого постійного автора з США пана Аскольда Лозинського. Його перо завжди не лише вправне, а й відрізняється актуальністю. Тому з цікавістю взявся до читання. Аж тут, як кажуть за океаном, "bad news". 15 вересня біжучого на 95 році життя помер єпископ-емерит УГКЦ Василь Лостен.

Зразу на згадку спало про далекі вже нині 90-ті роки минулого сторіччя. Я тоді молодий журналіст і видавець журналу «Бористен» лише почав вивчати та писати про життя нашої діаспори у США та Канаді. Спочиле подружжя Ярослава та Одарки Горбачевських з Коннектикуту допомогло мені зустрітися з єпархіальним єпископом Стенфордської єпархії Владикою Василем Лостеном.

Пам'ять про ту зустріч збереглася на довгі роки. Як одна із жертв советського войовничого атеїзму мав примітивну уяву про служителів культу. Комуністи ліпили з священників образ примітивних і обмежених людей. А тут зустрів надзвичайно інтелігентного, статечного, вродливого пана. Такий собі типовий американець з українською душею. У його голосі, поведінці був той вроджений аристократизм помножений на високу освіченість.

Мені також приємно пригадати, що замість годинного запланованого спілкування, ми розмовляли з Владикою удвічі довше. Відчувалося Владиці було цікаво дізнатися чим живе новонароджена Україна, чим живуть і на що надіються її громадяни. А ще пригадую цікавий момент інтерв'ю з єпископом. На моє запитання стосовно якихось аспектів у житті Української греко-католицької Церкви він своїм артистичним голосом заперечив:

- Українська католицька Церква. Які ми греки – ми українці!

Певен що у тій ремарці була вся глибина служіння душпастиря своєму народу.

Після тодішньої поїздки до Стенфорду

я невдовзі вислав Єпископу Лостену нове число «Бористену» із вміщеним у ньому інтерв'ю. А за який час до України надійшов лист від Владики з пожевною на журнал. Зміст кореспонденції був лише у двох реченнях: «Добру справу робите. Щастя Боже». Вічна пам'ять!

Фідель Сухоніс, шеф-редактор
Всеукраїнського щомісячника «Бористен»

Він був квінтесенцією народного єпископа. Він ніколи не казав тобі, що робити. Він спочатку вислухав, а потім просто запропонував допомогти. Він давав пропозиції. Здається, він завжди знаходив час.

Я пам'ятаю подію на його честь. Церемоніймейстер опинився в скрутному становищі. Почесного гостя на трибуні не було. Тому що він бродив круглими столами під помостом. Деякі просто хотіли сфотографуватися. Інші просто шукали добрих слів. Єпископ Лостен був там, щоб прийняти. Його місце завжди було з народом.

Він був висвячений на єпископа в дуже важкий і розкольницький час для нашого народу і нашої Церкви. Спочатку він ставав об'єктом для суперечок і сварок, іноді навіть до насильства. Будучи мішенню, він, тим не менше, використав своє призначення та посаду, щоб зцілити. Він подружився зі своїми опонентами. Запам'ятаються його численні ініціативи та добрі справи для українського народу. Насправді його спадщина служитиме довго. Для нього була релігія, культура і навіть політика. Єпископ Лостен ніколи не цурався політики. Він знав, що його обов'язок — брати участь у кожному аспекті життя української громади.

Я не можу точно пригадати, скільки разів він телефонував мені з новою ідеєю або просто поговорити. Він також зазвичай дзвонив, щоб привітати мене з днем народження. У дусі благодійності він часто пропонував, де я міг би зробити свій внесок у цю нагоду, і це було не лише у Стенфорді. Визнаючи його добросовісність, я часто відповідав взаємністю власними пропозиціями щодо його доброзичливості — тобто радив це він міг би жертвувати.

Щороку українська громада в Нью-Йорку та далеко за його межами відзначає та вшановує Великий Голодомор 1932-33 років (Голодомор) екуменічним богослужінням-реквієм у Соборі Святого Патрика. Хоча багато хто вважає цю подію своєю заслугою, правда полягає в тому, що єпископ Лостен ініціював її, запросив Українську Православну Церкву та домовився з Римо-Католицькою Архієпархією Нью-Йорка.

Єпископ Лостен не тільки щедро витрачав свій час. Він був щедрим на свої гроші, походив із відносно заможної родини. Він приєднався до спільноти для порятунку українських католицьких шкіл Св. Юра в Нью-Йорку та вніс понад сто тисяч доларів власних коштів.

Його щедрість як у часі, так і в грошах була відчутна і в інших починаннях: Український музей і бібліотека в Стенфорді, Українська семінарія в Стенфорді. Його

публікація книги про єпископа Амвросія Сенишина пролила багато нового світла на суперечливу постать в Українській Католицькій Церкві. Незважаючи на це, єпископ Лостен підтримував Патріарха Йосифа Сліпого та всіх його наступників аж до Святослава включно і, зокрема, кардинала Любомира Гузара, який зіткнувся з незavidним, але історичним завданням відбудови Католицької Церкви в Україні, не лише на традиційному Заході, але й схід також.

Суперечки між Ватиканом, Курією східного обряду та українськими вірними-католиками не були причиною для сильного дискомфорту, а нагодою для єпископа Лостена служити миротворцем і лікувати рани. Він залишався непохитним як у своїй вірності Папі Римському, так і в своїй українській пастві. Зокрема, єпископ Лостен вислухав вірних. Він не вказував їм, як має бути, і не вимагав сліпої покорі. Він запропонував завжди знаходити «modus vivendi» і, що більш важливо, діалог через Христа.

Крім того, була його відданість екуменізму та єдиній українській церкві та його українським православним братам і сестрам. Одним із його найближчих друзів був український православний єпископ Всеволод Майданський. Це була ідея єпископа Лостена, щоб запросити єпископа Антонія УПЦ в США приєднатися до нього у святому Патрику на реквієм Голодомору.

Я багато разів використовував одне посилання в минулому, коли говорив або писав про єпископа Василя Лостена. З нагоди його вічного спочинку я повторюю: Всемогутній Бог зламав форму, коли створив Василя Лостена. У моєму житті, такого лідера Церкви, як він, ніколи не було. Він має бути прикладом для всіх українських християн. Служить Богові, люблячи та виявляючи цю любов до свого ближнього. Благословенна буде Ваша пам'ять, Владико.

*Аскольд Лозинський (США)
16 вересня 2024 р
Аскольд С. Лозинський*

НАША ЦЕРКВА

Видаєння Блаженний Архієпископ і Митрополит Києва - Матері міст Руських,
Галицький, Патріарх всієї Русі - України, Свято-Успенський Києво-Печерський та
Почаївської Лаври Священноархіємандрит ФІЛАРЕТ

Релігійний додаток часопису "БОРИСТЕН" № 37 (2024)

*Єдиний шлях, відучи яким можна
спасатися від небезпеки – шлях
слідкування за Христом, –
Митрополит Єніфаній*

Цього недільного дня після свята Воздвиження ми продовжуємо виановувати і прославляти Хрест Господній. Євангельське читання, яке ми чуємо з цієї нагоди, свідчить, що шлях слідування за Спасителем є не просто складним – це є шлях хресний, шлях на Голгофу. «Хто хоче йти за Мною, нехай зречеться себе, і візьме хрест свій, і за Мною йде» (Мк. 8:34) – говорить Христос Своім учням.

Перше, на що ми маємо звернути увагу – це заклик зречтись себе. Що він означає? Господь спонукає нас бути егоїстами, не жити задля самих себе, заради своїх власних потреб і задоволення. Кожна людина народжується, маючи ті чи інші дарування від Бога, таланти, здібності. Творець дає нам духовну та тілесну силу, дає розум та все інше, властиве людській природі. Але лише від нас залежить, як ми скористаємося цим даром.

Якщо ми розтратимо все, що Бог дав нам, на себе самих, то ми уподібнимся до блудного сина з притчі, який безумно і гріховно витратив майно свого батька на розпусне життя. Ми уподібнимся до багача з іншої притчі, який поклав свою надію на щедрий врожай, не думаючи, що цієї ж ночі душа його може відійти від тіла, і тому сподівання на багатство – марне. Ми уподібнимся до злих виноградарів, яким господар дав виноградник, а вони вирішили привласнити його собі і заради цього навіть змовилися вбити сина господаря, як спадкоємця.

Наше життя і все, що ми маємо в ньому – не наша виключна власність, але дар від Бога, який має бути використаний на добро. Ми не повинні розпоряджатися життям на свій власний розсуд, особливо знаючи, що розум наш уражений дією гріха і душу нашу намагаються ввести в оману різні спокуси. Бо коли ми чогось хочемо – чи завжди це справді наше бажання, а не нашіптуння лукавого духа? Коли людина схиляється до гріха, до зла, то цим самим, думаючи, що виявляє свою свободу, насправді потрапляє до диявола у рабство.

Тому єдиний шлях, йдучи яким можна спасатися від небезпеки, є шлях самозречення і слідування за Христом. Спаситель, як благий і люблячий Бог, завжди вказує нам вірну дорогу. І не просто вказує на неї, але йде попереду нас, як премудрий провідник.

Безперечно, кожна людина в дорозі є вільною обирати якийсь свій власний шлях. Але який шлях може бути кращим, ніж той, який обирає Бог і на який вказує нам? Хіба ми здатні обрати щось краще, ніж Господь нам пропонує? Саме тому Спаситель і закликає нас зречтись себе. Зречтись егоїзму, самовпевненості, віддавши себе у руки Божі, довіривши своє життя Божому промислу.

Як подорожній, який не буде слухати знаючого провідника, але через гордість піде своїм власним шляхом, не знаючи чого наперед, і внаслідок цього обов'язково зіткнеться з перешкодами та небезпекою, так і ми. Якщо замість того, щоби довіритися на шляху життя Богові, йти за Ним, виконувати Його заповіді та настанови, ми будемо шукати якийсь інший шлях, не Божий – то потратимо в біду. Диявол, наш ворог, заманить нас на манівці, завведе в погибель.

Тому Господь і каже у Євангелії: «Хто хоче душу свою спасти, той погубить її; а хто погубить

душу свою заради Мене і Євангелія, той спасе її» (Мк.8:35). Тобто, хто думає, що сам, без Бога, здатен упорядкувати власне життя і вірно спрямовувати свій шлях – той зазнає загибелі, тому що всяка не Божа дорога веде лише до біди. А хто віддає своє життя в руки Божі, не побоюючись труднощів на цьому шляху, той, йдучи за Господом Ісусом Христом, приїде до спасіння і вічного життя.

Шлях слідування за Христом є складним. Бо це є шлях хресний, тобто шлях самозречення, жертвовної любові, терпеливості в надії на Бога. Але цей шлях є єдиним, яким можна досягти перемоги над злом і спасіння. Тому нині, прославляючи Сина Божого і поклоняючись Його Чесному і Животворчому Хресту, ми нагадуємо для самих себе ці євангельські істини, нагадуємо, що нам, як християнам, належить нести хрест свій, виконуючи волю Спасителя, і лише так ми досягнемо блаженного вічного життя.

Дорогі брати і сестри!

З великою духовною радістю нині я звершую богослужіння, цю Божественну літургію, разом з вами у цьому прекрасному Вознесенському храмі міста Тростянець. Ваше місто два з половиною роки тому пережило російську окупацію та продовжує страждати від несправедливої, диявольської війни, яку імперія зла розв'язала заради знищення найшої держави і самого нашого народу. В Євангелії ми маємо свідчення Самого Спасителя, що всяке дерево пізнається за плодами. Плоди вчення «руського міра» – руйнування, страждання, зло і смерть. І гріхом є не лише безпосереднє здійснення злочинів, руйнувань і вбивств, які робили і продовжують робити щодня російські окупанти. Великим гріхом і духовним злочином є виправдання всіх цих варварських діянь з боку російської церковної влади. Днями російський патріарх знову публічно виправдовував цю сатаннінську війну, брехливо стверджуючи, що його країна ніколи нікого не завойовувала і не окупувала. Ви, дорогі брати і сестри, парафіяни цього храму, хіба не знаєте на власному життєвому досвіді: правда це чи ні? Ви пережили російську окупацію. То кому слід вірити – кремлівському патріарху, який благословляє і хвалить тирана-вбивцю та заохочує диявольську війну, чи своєму власному досвіду?

Я радію, дорогі брати і сестри, що ваша громада, як і майже дві тисячі громад в різних місцях України, вільно здійснила свій вибір, відкинула оману вчення «руського міра», послідувала канонічному порядку і Томосу. Разом, як родина Православної Церкви України, ми продовжимо шлях протидії злу та віримо, що з Божою допомогою досягнемо перемоги правди і утвердимо мир для нашої Батьківщини та єдність для Української Православної Церкви.

Ми молимося за наших воїнів-захисників, ми благословляємо їхню боротьбу з агресором. Ми просимо захисту Божого для всіх, хто страждає від нашествия російської імперії зла. Вчора деяка частина наших захисників, яких росіяни довго тримали в муках у полоні, повернулася на Батьківщину, і ми молимося, щоби всіх наших полонених було визволено.

Шлях боротьби зі злом – важкий. Але на ньому ми не самотні. Бо з нами Бог, Його благодатна сила і допомога. Тому, як би не було складно, ми віримо, що з Богом – перемаємо. Амінь.

Рада Церков зустрілася з американським державним діячем Майклом Помпео

14 вересня 2024 року в Митрополичому домі Національного заповідника «Софія Київська» відбулася зустріч Всеукраїнської Ради Церков і релігійних організацій (ВРЦіРО) з Державним секретарем США (у 2018-2021 рр.) Майклом Помпео.

З благословіння Блаженнішого Митрополита Епіфанія від Православної Церкви України у зустрічі взяв участь заступник голови Управління зовнішніх церковних зв'язків митрополит Білоцерківський Євстратій.

Представники Церков і релігійних організацій висловили вдячність М. Помпео за допомогу, яку США надають Україні у її війні за незалежність та розповіли про релігійні переслідування з боку російської федерації на тимчасово окупованих територіях України та про руйнування російськими агресорами культових споруд різних конфесій. Члени ВРЦіРО поінформували М. Помпео про стан свободи віросповідання в Україні в умовах воєнного стану, про духовну та гуманітарну діяльність конфесій під час війни, а також про актуальні питання державно-церковних відносин, зокрема, щодо статусу священнослужителів, які Рада Церков вирішує в діалозі з органами влади України.

У своїх виступах члени Ради підкреслили високий рівень релігійної свободи, який існує в Україні, а також важливість її захисту від використання країною-агресором псевдо-релігійної шовіністичної ідеології «руського міра».

На згадку про зустріч члени ВРЦіРО подарували Майклу Помпео картину, на якій зображено людину в обіймах Ісуса Христа на фоні руїн від російських ракетних атак по Україні з цитатою з Біблії:

«Прийдіть до Мене всі втомлені та обтяжені, – і Я заспокою вас!» (Мф. 11: 28). Ця картина написана на дошках від ящиків з-під боєприпасів з Авдіївського напрямку, де Українське Біблійне Товариство звершує душпастирське служіння серед захисників.

М. Помпео висловив вдячність українським релігійним діячам за зустріч і запевнив їх у подальшій підтримці українського народу та його героїчних воїнів.

У зустрічі з ВРЦіРО з американським державним діячем М. Помпео також взяли участь заступник глави Офісу Президента України Олена Ковальська та голова Державної служби з етнополітики та свободи совісті Віктор Єленський.

У Львові Митрополит Епіфаній помолився за полеглих захисників України

Предстоятель Православної Церкви України в день свята Покрова Пресвятої Богородиці, в День захисників і захисниць України, та в День українського козацтва, 1 жовтня 2024 року, на Личаківському військовому цвинтарі звершив Панахиду за спокій душ полеглих захисників України та поклав на могили героїв квіти.

Разом з Блаженнішим Митрополитом Епіфанієм молилися митрополит Львівський Макарій, митрополит Львівський і Сокальський Димитрій, капелани та родини полеглих захисників Батьківщини, духовенство Львова, голова Львівської ОВА Максим Козицький та міський голова Львова Андрій Садовий.

Наприкінці богослужіння Блаженніший Митрополит Епіфаній звернувся із Першосвятительським словом.

«У день величного свята Покрова Божої Матері, ми вшановуємо наших новітніх

героїв, захисників і захисниць України. Також ми з вами підносимо сьогодні молитви за тих, кого серед нас немає. Тих, які віддали найдорогоцінніше, це своє життя, за волю України, за великий і безцінний дар Божий свободи і незалежності.

Ми з вами повинні пам'ятати і молитися, адже через молитву ми проявляємо до них свою любов і засвідчуємо, що душею вони вічно існують. А якщо вони вічно існують, то потребують нашої молитви. Тому ми молимося за них і благаємо Бога, щоби Господь упокоїв їхні душі у Царстві Небесному.

Ми маємо з вами цей священний обов'язок – зробити все задля того, щоб їхній героїчний подвиг не був змарнований, а щоби ми разом досягли перемоги, щоб в Україні запанував справедливий мир. Вони мріяли жити у своїй незалежній, демократичній, європейській Україні. Тому ми покликані довершити ту справу, зберегти нашу українську державу і разом будувати наше спільне майбутнє.

24 Виставка-проект «Дякую Серцем»

З нагоди свята спомину чуда архистратига Михаїла в Хонах Блаженнійший Митрополит Київський і всієї України Епіфаній 5 вересня 2024 року на території Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря відкрив виставку скульптурних та мозаїчних робіт «Дякую Серцем», а також відзначив благодійників і меценатів.

Його Блаженство супроводжував намісник Золотоверхої обителі архієпископ Вишгородський Агапіт.

«Архистратиг Михаїл є одним з найвищих ангелів Божих і має особливе служіння – бути борцем проти зла та захисником правди. Він протистоїть дияволу і його слугам – духам і злим людям, а також допомагає тим, хто вірний Богові, перемагати у боротьбі. Тому, як перший воїн Господній, архистратиг Михаїл не лише очолює вірних Йому ангелів, але й допомагає людям, які зі зброєю в руках захищають правду і добро», – зокрема сказав Митрополит Епіфаній.

Серед експонатів виставки окремої уваги заслуговує «Велике Бурштинове Серце України», врятоване навесні в Бучі після деокупації, де було захованим в землю від російських загарбників. Це єдиний у світі самородок бурштину-сукциніту, за формою анатомічного серця, вагою 1362 грами і віком близько 50 млн. років.

Керівниця міжнародної платформи «Дякую Серцем» Галина Симха висловила

сподівання, що й «Велике Бурштинове Серце України» стане нашою сердечною подякою за життя та одним із символів великої української Перемоги та справедливого миру.

В експозиції також присутні роботи відомих українських митців, серед яких Антон Логов, В'ячеслав Гутиря, Ліна Доміані, Володимир Товстоп'ятов, Емелі Міллер, Луїза Черешкевич, Ігор Гречаник, Євген Примаченко та родина Козаків.

Експонати виставлятимуться на території Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря з 6 вересня по 15 листопада.

Предстоятель передав захисникам України портативні польові кухні

Блаженніший Митрополит Київський і всієї України Епіфаній 29 вересня 2024 року на площі перед Свято-Михайлівським Золотоверхим монастирем разом з архієпископом Володимирським і Нововолинським Матфеєм та представником координаційного центру Волинської обласної військової адміністрації Назаром Романюком передав портативні польові кухні для потреб Сил Оборони України.

За підтримки Благодійного фонду «Шведський центр допомоги» до столиці було доставлено 600 таких польових пристроїв, які відтепер слугуватимуть для приготування їжі воїнам-захисникам Батьківщини.

ФУНДАЦІЯ «ПРОМЕТЕЇВ ОТВІТ»

Головним пріоритетом Фундації з осідком у США є сприяння у збереженні української свідомості та ідентичності, культурної спадщини і традиції серед широкого громадського загалу, особливо серед студентів вищих навчальних закладів в Україні та за кордоном, надання фінансової і моральної допомоги науковцям, студентам, винахідникам, громадським активістам іншим чинникам, котрі формують громадянське суспільство та демократію в Україні. За чинним американським законодавством пожертви надіслані до Фундації «Прометеїв отвіт» не підлягають оподаткуванню.

Promethean's Retort, P.O. Box 35, Lyndhurst, NJ 07071-0035
USA . 4petrop@verizon.net, 201 460 1364